399

Rifle, s. आग्नेयास्त्रं. =v. t. अप-ह 1 P; See Rob.

Rift, See Fissure.

Rig, v. t. सञ्जीक 8 U, उपकरणै: उपकरूप् c. 2 See Frolic. -ging, सञ्जा, सामग्री, परिच्छदः, रञ्जादिसाधनं; पोतसञ्जा

Right, a. दक्षिण, वामेतर, सब्येतर, अपसब्य; 'to the r. 'टक्षिणतः: टक्षिणेन: 'r. hand' 'to the r.'दक्षिणतः, दक्षिणेन, 'r. hand' अग्रहस्तः करः, दक्षिणपाणिः. 2 उचित, न्याय्य, युक्त, उपपन्न, सम्यस्, यथान्याय धर्म्य, साधु, समंजस, सत्-सु in comp.; ' r. path 'सन्मार्गः, सुपथः. 3 सत्य, यथार्थ, आवितथ, तथ्य; See True; 'Priyamvada is r, ' or 'says r.-ly ' अवितथमाह प्रियंवदा (S. I); 'you are r.' सत्यं-यथार्थ-आह-भवार्च 4 सरल, ऋजु, अवक्र; 'r. angle ' समकोणः, ऋजुकोणः -s. दक्षिणपार्श्वः-दिकः, दक्षिणः, अपसन्यं; 'on tbe I. 'दृक्षिणतः, दक्षिणस्यां दिशि 2 न्यायः, धर्मः, न्याय्यता, न्यायिता, औचित्यं, याधार्थ्यं, नीति रि., युक्तताः 3 सत्यतां, तथ्यतां, बुद्धताः 4 अधिकारः, स्वत्वं, स्वाम्यं, सत्ता; oft. ex. by आहू 1 P; a woman has no r. to independence न स्त्री स्वातंत्र्यमहिति. =adv. युक्तं, न्यायतः, स्थाने, साधु, उचितं, यथोचितं, यथान्यायं, उपवन्नं, सम्यक्; 'I acted r. in delivering her into the charge of the queen, vai देवीहस्ते निक्षिपता मया युक्तमेवानुष्ठितं (Rat. 1). 2 सत्यं, यथार्थ, सरलं, ऋजु; हु-अति pr. -interj. साधु, युक्तं, भद्रं, बाढं. -ए. t. ऋजूकु 8 U, सुस्थीकु, समा-प्रतिसमा-धा 3 U. -v. i. सरल-ऋजु-a. भू 1 P. -eous, a. न्यायपरायण-पर, साधुवृत्त, पवित्र, न्यायाचार, सुझील; (of acts) न्याय्य, युक्तः See Just. -eously, adv. न्यायतः, धर्मणः -eousness, ह. सदाचारः, साध्यन्तं. -ful, a. अधिकारिन्,स्वत्वविशिष्टः 2 Just, q. v. -fully, adv. साधिकारं. -ly, adv. उचितं, सत्यं, यथार्थतः, परमार्थतः, यथार्थ, स्थाने, युक्तं, यथाधर्मे, यथान्यायं, न्यायतः, सम्यक् 2 सत्यं: See Truly.

Rigid, ब. कठोर, कर्कश, उग्र, दाक्ण, परुष. 2 हुढ, घन, कठिन, आशिधल, अमृदु. -ity, -ness, इ. कठोरता, कठिनता, हृढता, घनता, काठिनरं. -ly, adv. हुढं, कठिनं, अशिथिलं, See Strict.

Rigmarole, 8. अनर्थककथा.

Rigour, s. दृढता, काठिन्यं, अशैथिल्यं. 2 ज्यता, कठोरता, कर्कशता, निष्टुरता. -ous, a. कठोर, निष्टुर, उम्र, परुष, तीष्णदंड, असी-म्य, कर्कश, कठिन. 2 सुक्ष्म, See Strict. -ously, adv उम्रं, निष्टुर, परुषं

Rile, v. t. धुभ् c., कुप् c.

Rill, ३. कुसरित् र्र., श्वद्मनदी, कुल्या. Rim, ३. प्रांत:, अंत:, धारा, कर्ण: (of ships). Rime, ३. See Hoar-frost.

Rind, s. त्वच् f., वल्कः-ल्कं, वल्कलः-लं, शल्कं, चर्मनu., कंचुकः.

Ring, v. १. रण्-कण् 1 P, वि-क् 2 P, शिंख 2 A. -v. ! चल् c., वह c., आहन् 2 U, नट् c., कण् c., 'r. the bell' घंटां वाद्य, घंटानादं कुरु -s. अंग्रली(रि)यं यकं, किस्ता; 'signet r.' अंग्रलिग्रहा, ग्रहा. 2 वलयः-पं, मंहलं, चकं; 'dancing in a r.' मंहलहत्यं. 3 मंहलं (of persons). 4 रंगः. 5 शिजितं, कणितं, कणनं, नि-,का(क्क)णः, रवः, नादः; 'r.-leader' नायकः, अग्रणीः, ग्रह्यः, प्रवतंकः, ग्रस्तरः, प्रधानराज्यं होहिन् क. (of conspirators); 'r.-worm' द्दुमंहलं, मंहलकुष्टं, 'having r.-worm' द्दु(दू)णः, द्दुरोगिन्.

Ringlet, s. अँलकै:, चूर्णकुंतेलः, कुरलः Rinse, v. t. जलेन पक्षल् 10, (जलं) उप-स्पृश् 6 P, आचम् 1 P. -ing, s. आचमनं, उपस्पर्शः.

Riot, इ. संमर्दः, संक्षोभः, तुग्रलं, कोलाहलः, विष्ठवः- 2 यथेच्छपानोत्सवः, विषयग्रुखाति-रेकः, तुग्रलोत्सवः. 3 सं-अव-मर्दः (संशूच छुतः), राजाभिद्रोहः, प्रजाक्षोभः, प्रकृतिकोपः, 'to run r.' मर्यादां अतिकम् 1 U. 4 P or अति-इ 2 P. -ए. हे. संक्षोभं इ 2 P. संरंभं गम् 1 P. तुग्रलं छ 8 U. 2 गुलोपभोगे निमग्न-वः भू 1 P. तुग्रलरेवण उत्सवं सेच् 1 A or छु. -er, इ. तुग्रलसंभोभकारिन् कः--ouss, व. तुग्रलस्थोभ-कारिन्, तुग्रलोत्सवः-कारिन् --ouss, व. तुग्रलस्थोभ-कारिन्, तुग्रलह्लं-सकोलाहलं-

Rip, $v.\ t.$ वि-,दू 9 P or c., विपह् 10, नि-भिंद् 7 P, निकृत् 6 P; See Tear. -s.विदरः, विपादनं.

Ripe, a. पक्क, परि-वि-सु-°, पक्कतां आपन्न, परिणत, पाकोन्सुख (की f.), फलोन्सुख, पीट्युं (r. in years 'परि-णतवयस, प्रवस्त, प्रवस्त, वयोवुद्धः, 'r. to meet one's doom 'विनाशोन्सुख, पक. 2 सिद्ध, संपन्धः, See Perfect. 3 सिद्धः, संपन्धः, See Ready. -Ripen, v. ं, पाकं इ 2 P or बच्च 1 P, पाकाभिसुख-पाकोन्सुख-तः सू 1 P, पच्च pass., उपचि pass.; 'coldness r. ed into downright hatred' अनाद्रः (कालक्रमेण) उपचिषमानः साक्षा-द्वेषस्य परां कोव्हिं इयाय. -v. t. पच्च 1 P, क्यां भारित (त.); See Mature. -ness, s. परि-वि-पाकः, परिणति f., परिणामः, पक्का-वस्था, पकदशा.

Riparian, a. नदीतटसंबंधिन. Ripost, भागेभाषणं, सरसोक्ति f.

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007